

Zpráva

ze služební a studijní cesty

Účel cesty: Přepis konceptů chybějících Specianových listů, šifer a tzv. avvisi z r. 1594 adresovaných do Říma z rukopisu D 121 suss. v Ambrosiánské knihovně v Miláně (grantový úkol P 405/12/2037).

Trvání cesty: 10. 9. – 4. 10. 2013

Zprávu podává: PhDr. Alena Pazderová, vedoucí 1. oddělení Národního archivu v Praze

PhDr. Eva Drašarová, CSc.

ředitelka Národního archivu v Praze, podepsáno elektronicky.

Zpráva ze služební cesty do Milána

Ve dnech 10. 9. – 4. 10. 2013 jsem vykonala služební cestu do Milána, jejímž účelem bylo pokračování v přepisování chybějících Specianových listů, šifer a tzv. avvisi z r. 1594 do PC v milánské **Ambrosiánské knihovně** (Biblioteca Ambrosiana, Piazza Pio XI, 2–20, Milano).

Cestu jsem nastoupila 10. 9. 2013 na autobusovém nádraží v Praze – Florenci, ve dnech 12. 9 – 2. 10. 2013 jsem pracovala v Ambrosiánské knihovně. Ubytována jsem byla v podnájmu na adrese Via fratelli Rizzi 3, Milano – San Giuliano. Zpáteční cestu jsem nastoupila 3. 10. na autobusovém nádraží Milano – Lampugnano, do Prahy jsem se vrátila 4. 10. a do archivu jsem nastoupila 7. 10. 2013. Cestu do Milána a zpět jsem vykonala autobusem společnosti Tourbus.

A/ Část technicko-organizační

Mým úkolem v Ambrosiánské knihovně bylo dokončení přepisu konceptů Specianových listů, šifer a avvisi z r. 1594, jejichž přepisy nebyly v minulosti pořizeny bývalým Archivem země České a jejichž originály se nenacházejí ve Vatikánském archivu ani ve Vatikánské knihovně.

B/ Část odborná

Ambrosiánská knihovna, Milán

Předmětem mé práce zde byl rukopis D 121 suss. s názvem **Registrum litterarum anno Domini 1594 pro nuntiatura Germanica Romam scriptam** (Registr listů z r. 1594 německé nunciatury z r. 1594 psaných do Říma), který obsahuje koncepty listů, šifer a avvisi z r. 1594 (leden–prosinec) odesílaných nunciem Specianem z Prahy do Říma.

Po většinu pobytu v Ambrosianě jsem se věnovala přepisu konceptů listů, šifer a avvisi do PC. Navázala jsem na svou předchozí práci konanou zde v květnu a červnu minulého roku, soupis přepsaných folií uvádím v příloze. Celkem jsem pořídila přepis **452 stran**.

Protože se mi podařilo ukončit přepis rukopisu D 121 suss. s dvoudenním předstihem, věnovala jsem poslední dva dny pobytu výzkumu rukopisu D 120 suss. s názvem **Registro di lettere dell'anno 1594 scritte a diversi Prelati et Signori per servitio publico nella Nuntiatura di Germania et ad altri per servitio particolare** (Registr listů psaných roku

1594 různým prelátům a světským osobám ve veřejných záležitostech německé nunciatury i v záležitostech osobních). Rukopis má 692 folií a na začátku je opatřen rejstříkem adresátů. Mezi nimi nacházíme kromě císaře Rudolfa, jeho bratrů arcivévodů Arnošta, Ferdinanda a Matyáše, bavorských knížat, představitelů vládnoucích italských rodů či knížete sedmihradského i řadu drobných italských knížat (řada z nich byla držiteli říšských lén), městské rady v Cremoně a Miláně, zahraniční ambasadory u císařského dvora, ale i císařské v Římě nebo Madridu a mnohé další. Jednoznačně převažuje korespondence s církevními osobami, která byla velice početná a zahrnuje významné arcibiskupy, biskupy, opaty, provinciály a významné představitele církevních řádů (zejména jezuitského, dominikánského a augustiniánského), papežské diplomaty i představitele kuriálních úřadů. V osobní korespondenci figurují Specianovi sourozenci a jejich děti (často příslušníci duchovního stavu) a dlouhá řada prelátů – Specianových přátel či správců jeho majetku. Rukopis jsem stihla pouze stručně zmapovat a pro potřeby poznámkového aparátu edice jsem si vypsala datace a stručný obsah listů adresovaných kardinálům Madruzzovi, Gesualdovi a Santa Severina, patriarchovi alexandrijskému Caetanovi, P. Carrillo-vi, španělskému jezuitovi vyslanému papežem do Sedmihradska, Alexandru Komulovićovi, papežskému vyslanci do Moskvy, sedmihradskému knížeti Zikmundu Battorimu, Johannu Ellerbornovi, arciknězi cášskému, italským knížatům (Gonzaga, Correggio), některým rodinným příslušníkům a osobám, spravujícím Specianovo jmění, prebendy a důchody. Rukopis si však заслужuje podrobnější studium.

Vzhledem k výše uvedenému se domnívám, že má cesta plně splnila svůj účel.

V Praze dne 10. 10. 2013

PhDr. Alena Pazderová

Soupis přepsaných listů, šifer a avvisi z r. 1594

Koncepty Specianových listů do Říma

1. 10., C., Doppo che già havevo, f. 386v-388v
4. 10., C., Solamente adesso questo Maestro delle poste, f. 390r-392v
5. 10., C., Il maestro della posta, f. 392v-395v
5. 10., C., Finisco hora di rispondere, f. 395v-400r
5. 10., M., E necessario et per la stracchezza, incl. P.S., f. 400r-403r
11. 10., K VIII.? (Molto Ill.mo et Rev.mo S. mio Oss.mo), Se mons. mio nepote fa fede, f. 403r-405v
10. 10., C., Invio a V. S. I. con questa un foglio di cifra, f. 405r-406v
10. 10., C., Con quest'ultimo ordinario, a P.S., f. 406v-411v
11. 10., C., Sin' hora è assai tardi, a P.S. a Minucci, f. 411v-414r
11. 10., C., Già havevo finito di scrivere, f. 414r-415r
13. 10., C., Con più commodità, f. 415r-424r
17. 10., M., uno dei travagli, f. 424r-426r
17. 10., C., Per il corriero di Fiorenza, f. 426r-429r
18. 10., C., Finisco di rispondere alle lettere di V.S.I., f. 429v-433r
18. 10., C., Con questa riceverà V.S.I., a P.S., f. 433r-434v
24. 10., M., Che le lettere dell'ordinario, f. 434v-437v
24. 10., C., Con quest'ordinario sono comparse, f. 437v-440r
25. 10., C., Io ho opinione, f. 440r-441v
24. 10., C., Sono quattro giorni, f. 441v-445v
25. 10., C., Io mi sforzai di scrivere, f. 445v-447r
27. 10., C., Questi padri della Compagnia, f. 447r
31. 10., M., Vedrà V. S. ciò che scrivo, f. 447v-450v
31. 10., C., La settimana passata ricevei le lettere di V. S.I., f. 452r-456r
1. 11., C., Ho incominciato a disgrossare, f. 451r-452r
1. 11., C., Hebbi poi li audienza, a 2x P.S., f. 456r-462v

1. 11., C., Son stato sin'all'ultimo, f. 462v-463r
8. 11., C., Io credevo che molti mesi, f. 463r-464r
6. 11., C., Scrisi a V.S.I. che da settimana, f. 464r-466v
7. 11., M., Gran compassione mi ha mosso, f. 466v-468r
7. 11., C., Dalle lettere di V.S.I. dei 15 del passato, f. 468v-472v
8. 11., C., Con questa invio, f. 472v-473r
12. 11., C., Il s. duca ha pigliato, f. 473v-474v
- s.d., C., V.S.I. sarà informata, f. 475r-478r
14. 11., C., Quando sono capitate, f. 478r-484r
15. 11., M., Con quest'ultimo ordinario, f. 484r-486v
15. 11., M. nebo C.? neudáno, Haverà con questa, f. 486v-487r
15. 11., C., Con questa invio, f. 487r-v
20. 11., C., con questa haverà, f. 487v-48491v
19. 11., C., Con questa mando, f. 491v-492r
20. 11., C., Questa settimana non scriverò, f. 492v-495v
21. 11., M., Potrei scrivere molte cose, f. 495v-497v
22. 11., C., Io credo che hoggi, f. 497v-499v
22. 11., C., Doppo che fu partito il s. duca, f. 500r-501r
22. 11., M., Da quello che scrivo, f. 501r-v
22. 11., M., Havevo fatto il plico, f. 502r-503r
28. 11., C., Io ho fatto tal risentimento, f. 503v-507v
29. 11., C., Haverà V.S.I. con questa un foglio, f. 507v-508r
28. 11., M., Con quest'ordinario ho le due, f. 508r-509v
29. 11., C., Non ho potuto sin' hora haver audienza, f. 511r-512v
29. 11., C., Vengo hora da Palazzo, f. 512v-513v
1. 12., C., Intendo adesso che non è ancora, f. 513v-516r
5. 12., M., Io non so come V.S.I., f. 516r-519r
6. 12., C., Haverà V.S.I. con questa un poco di cifra, f. 519r-v
5. 12., C., Prima ch'io venmga alla risposta, f. 520r-524r
6. 12., C., Finisco hora di rispondere, f. 524r-529v
6. 12., C? In quest' hora che è ben tarda, f. 529v-530v
13. 12., C., Io credo che la via di Venetia, f. 530v-531v
- b.d. M., (Di Praga li X... di Dicembre) Con l'ordinario ho ricevuto, f. 532r-534v
13. 12., card. Santa Severina, In questo regno, f. 534v-536v

12. 12., C., Questa volta le lettere di V.S.I., f. 536v-541v
13. 12., C., Ancora non mi si dice, f. 541v-545r
13. 12., C., Faccio queste quattro righe, f. 545r-v
18. 12., C., Hieri poco doppo che hebbi ricevuto, f. 545v-550r
18. 12., C., Seguito a narrare quello che trattai, f. 550r-554r
19. 12., M., Questa volta ho scritto, f. 554r-556r
19. 12., C., Io mi rimetto humilmente, f. 556r-560v
20. 12., C., Non voglio lasciare che non conti, f. 560v-562r
20. 12., C., Invio con questa, f. 562v-564v
26. 12., C., Poco doppo che V.S.I. scrisse, f. 564v-570v
26. 12., M., Se mai desiderai lettere di V.S.I., f. 571r-572v
27. 12., C., Ho trattato con questi signori consiglieri, f. 572v-575v
27. 12., C., Ho poi parlato a S. M.tà, f. 575v-577v
27. 12., C., Quell'amico mio, f. 577v-578v

Koncepty Specianových šifer do Říma

11. 10., C., Questi rumori non lasciano, f. 611v-612r
18. 10., C., Questo ambasciatore Moldavo, f. 612r-613r
15. 10., Adresát neudán, di Praga, Giunto che sarà qui l'elettore di Colonia, f. 613v-614r
30. 10., Adresát neudán, di Praga, Qui in Praga è un gentil'huomo che ha lettere di
Ferrara, f. 614r-614v
1. 11., Praga, C., Essendo io stato avisato, f. 615r-v
8. 11., Praga, C., Io non informai di cosa alcuna, f. 616r-v
19. 11., Praga, C., Tutti li defetti sono mali, f. 616v-618r
20. 11., C., L'elettore Coloniense non valse parlare a S. M.tà, f. 618r-v
21. 11. C., L'elettore di Colonia ha poi parlato, f. 618v-619v
29. 11., C., Si parti l'elettore Coloniense per andare alli principi, f. 619v-620v
6. 12., C., Quello che io scrissi, f. 620v-622r
13. 12., C., L'incluso polezino, f. 622v
13. 12., C., Da un huomo di Palazzo, f. 623r
20. 12., C., Io mi imagino per cosa indubitata, f. 623r-625r
20. 12., C., Da quello ch'io sento accennare, f. 625r-626r
27. 12., C., Piaccia a Dio ch'il s. Gio. Francesco Aldobrandini, f. 626r-627v

Koncepty Specianových avvisi do Říma

4. 10., Di Praga, Hier sera ben tardi, f. 684r-685r
11. 10., Praga, Di Giavarino uscirono tutti li soldati, f. 685r-686v
18. 09., Praga, Sono venuti nuove di Podolia, f. 686v-687v
25. 10., Di Praga, Si è inteso che sono entrati in Comar, f. 688r-689v
1. 11., Di Praga, Doppo l'avisio che li Turchi, f. 689v-690v
8. 11., Di Praga, Sin hora di Ungaria non s'intende effetto alcuno, f. 691r-692r
15. 11., Di Praga, Non ostante che nel campo nostro l'arciduca Matthias, f. 692r-694r
22. 11., Di Praga, Già c'è avisio et è vero, f. 694r-695r
29. 11., Di Praga, Ogni dì aspettiamo gli ambasciatori del principe di Transilvania, f. 695r-696r
6. 12., Di Praga, La settimana passata pertirono per Polonia, f. 696r-697v
13. 12., Praga, Qui si è detto più volte, f. 697v-699r
20. 12., Ancora non sono arrivati gli ambasciatori di Transilvania, f. 699r-700v
27. 12., Di Ungaria non si sa qui cosa, f. 700v-702r
- Rkp. končí na f. 702r